

Business (niet helemaal) as usual

De bodem heeft veel verschijningsvormen en heeft evenzovele functies. De bodem is letterlijk het fundament van ons bestaan: we moeten kennis blijven ontwikkelen om ervoor te zorgen dat de bodem een betrouwbare basis blijft onder de door ons gebouwde constructies. Uit de bodem komt ook ons voedsel voort. Niet zo vreemd dus dat er al eeuwenlang onderzoek is naar hoe we de bodem zover krijgen dat deze het voedsel voortbrengt dat wij als mensen nodig hebben. Met onze activiteiten om welvarender te worden en te blijven, hebben we de bodem ook verontreinigd. Een jaar of veertig geleden realiseerden we ons dat we ook moeten schoonmaken om ervoor te zorgen dat de bodem voor ons blijft werken. Recente ontwikkelingen maken nieuwe business modellen nodig.

De wereld blijft veranderen en daarmee ook het vak. De trend waarin bodemprofessionals steeds nadrukkelijker geïntegreerde vragen voorgelegd krijgen, zet nu duidelijk door. In Nederland wordt dit proces versterkt, en misschien ook wel aangejaagd, door de komst van de Omgevingswet en de allesomvattende Omgevingsvergunning. Vakgenoten met verschillende specialismen moeten samenwerken om deze vragen met vertrouwen tegemoet te treden.

Deze nieuwe manier van geïntegreerd samenwerken vraagt onder anderen ook om nieuwe verdien- of businessmodellen die op een innovatieve manier ingezet kunnen worden bij bodemopgaven. Een 'businessmodel' beschrijft de manier waarop een organisatie, bijvoorbeeld een vastgoedontwikkelaar, waarde creëert, levert en behoudt. Bodem levert, als onderdeel van het Natuurlijk Kapitaal, op zich al een grote 'waarde' op voor onze maatschappij. Het is dus belangrijk dat we dit Natuurlijk Kapitaal behouden, beschermen en herstellen, waar nodig. Hoe kunnen we onze kennis en kunde inzetten om met nieuwe businessmodellen 'meerwaarde' vanuit bodemopgaven te creëren voor de samenleving en de natuurlijke omgeving, en dit op een duurzame manier? De huidige marktmodellen zorgen met hun nadruk op 'groei' vaak voor een negatieve impact op bodem. Tijd dus voor businessmodellen die samenwerking, circulariteit en duurzaamheid centraal stellen.

In onze directe omgeving zagen we als redactieleden nieuwe businessmodellen in de

bodemwereld ontstaan, wat ons nieuwsgierig maakte naar meer. We verwachtten veel van deze zoektocht, maar werden toch nog verrast, met als resultaat een accent dat dit nummer vrijwel geheel vult. U krijgt in vogelvucht een beeld van de vele mogelijkheden die de nieuwe businessmodellen voor bodemopgaven bieden, bij het integreren van specialismen, variërend van financiële via organisatorische tot technische.

Jurgen van der Heijden et al. leiden het onderwerp in met een artikel over meervoudig investeren, investeringen die meer dan één doel dienen. Daarna volgt een parade van voorbeelden die illustreren hoe we met nieuwe businessmodellen de moderne brede bodemvragen effectief kunnen oppakken en meerwaarde kunnen creëren. Zo laten Nico Polman et al. een mooie synergie zien op het vlak van omgaan met natuurlijke hulpbronnen, zoals water, tussen een bierbrouwer, boeren en de overheid, waarbij het businessmodel zorgt voor een win-win voor alle partijen.

Tim Caers en An Eijkelenburg demonstreren hoe curatoren aan verontreinigde terreinen van failliete bedrijven weer een toekomst geven.

Ook de artikelen van Caroline Newton en Karen Van Geert et al. gaan over het weer gebruiksgeschikt maken van verontreinigde terreinen, maar dan via andere innovatieve en inspirerende businessmodellen, zoals het circulaire businessmodel.

Paul Arentshorst en Co Molenaar beschrijven een constructie waarbij de

Rijksoverheid Nederlandse bedrijven faciliteert in het uitdragen van de in decennia opgebouwde kennis en ervaring in het buitenland.

Marcel Herms et al. bespreken hoe de bekende biowasmachine in Utrecht in een businessmodel kon worden gegoten en Vincent Breij et al. presenteren een geïntegreerde aanpak van IBC-locaties.

Veva Roesems rondt het accent af met een inspirerende samenwerking tussen private grondeigenaars en het stadsbestuur om te komen tot stadsvernieuwing in Antwerpen.

Tot slot biedt dit nummer nog bijzonder lezenswaardige overwegingen over de Duurzame Troonrede en een artikel van Romke Postma dat nog interessanter wordt als u het naast het vorige nummer legt.

Wij wensen u weer veel leesplezier en nieuwe inzichten.

Nele Bal en Arthur de Groof

In 2017 verschijnt nog 1 nummer van het tijdschrift Bodem. Dat betreft: Nummer 6: Volksgezondheid

U wordt van harte uitgenodigd bijdragen te leveren aan dit nummer. Voor meer informatie en de auteursinstructie kunt u contact opnemen met het redactiesecretariaat (monique.v.d.woude@wolterskluwer.com)